

26. qada-

Mahjas Weesis isnashk weenteis pa nedest.

Mahjub Wessis teel istotis festiveenahim
no yllst. 10 jahtot.

Walsa par flūdintefhamus
par weenās flejas ūmallu rāšiu (Petit)-
rindu, jeb to weetu, to tahe tinda cēnem,
malja 8 lap.

Rebalzija un ekspedīcija Rīgā,
Ernšt Bliesis bilschi- un grāmatu-dru-
fatawā un burtu-leeturē pēc Pehtera
basnizas.

Jannahahs fixas.

Riga. Rā „Rig. Zīga“ sino, tad Vidzemes gubernators muischneku preekschnegzibai pefsuh-tijs swatigu rākstu, kuram schabds fatus:
Rīga. Mācītātie Rūgas un Gāligrā 14.

Sertembri Misquauñafí pamekleis:

Dibinajotees us 1. Janvari Bissaugstaki
apstiprinata walsts padomes spreeduma par
labrtibu, kā semstibas eestahdijumi eewedami
tais Keisara walsts datās, kas teik vahrtwal-
ditās pebz Jeviščkeem eestahdijumeem, —
Vidsemes un Sāhmu salas landtageem ir
preekshā leekams jautajums, kābdā wihsē
likums par semstibas eestahdijumeem būbti
eewedams, pee kām weetigabs fawadi-
bas un wajadžibas warot ikt eeweh-
rotas ar to sinu, kā semstibas li-
kuma pamata domas netiku aisska-
rīas, — Landtagu spreedumi, lihds winu
plāscheem isskaidrojumeem un ar gubernatora
padomu, ir preekshā stahdami eestchleetu mi-
nisteram.

"Rig. Ztga" tablak dsirdejuše, ka tahdi pat ministera raksti nosuhititi ari Kursemes un Igaunu semes gubernatoreem, deht nodoschanas tureenas muischneeku preeskchneezibahm.

Kurjeme. Schee frogi un schibs ūdmalas taps issfoliti un wairak solitajeem doti us arenti: Grikuus has Griku-frogs pee Griku pagasta-waldishanas, Kuldigas aprinkī, 16. Novembri 1881. gadā; Talsumuis has Nagu-frogs pee Talsu pagasta-waldishanas, Grobinas aprinkī, 18. Novembri 1881. g.; Skrundas Sirnu-frogs, Kapu-frogs, uhdens ūdmalas pee Skrundas pagasta-waldishanas 20. Novembri 1881. g.; Ķehdes uhdens ūdmalas pee Kuldigas pils-teejas 23. Novembri 1881. g.; Altenes-Windheimes Osol-frogs pee Sezes pagasta-waldishanas, Jaunzelgavas aprinkī, 25. Novembri 1881. g. Var wifahm schihm issfolamahm war dabuht sihkakas sūnas Kurz. gubernas avisēs № 82 (8 N)

Zelgawā tahdi fungi issaiduschi usazinajumu, lai pilseftas zehlaji sapulzetas pirmdeen, 26. Oktobri plst. 7 valakā ugunedschfjeju beedribas sahlē, deht zelschanas komitejas eeweblefchanas. Tahda komiteja esot wajadfiga, deht kandidatu

listes fassahdīshanas un ziteem zelschanas darbeem. Ufaizinajumu paralstijuschi: Alfons Neumann, J. C. Reichmann, J. Waldowšky, G. Henner, Alfons Heyting, August Westermann, A. Magnus, H. J. Taube, C. Danneberg, G. Knöchel, H. Cysler.

Dinaburga. Ilo tureenās raksta avisēt "Rowosti": Pee mums padarīts svebrisks nosēgums. Kābdam kreflawkas schihdam bija jašamaksā us wekeli 800 rbl. Še ejošchā Nigas bankas nodalā. Kad pafcham nebija valas us Dinaburgu braukt, winsch nogahja us dīssēzelu stanžiju, pameliekt lādu pafhstamu, kura m fāras leetas isdarīšanu waretu uzticēt. Winam ari laimejabs, drīši tādu atrast. At-dodams pafhstamam, 800 rbl., winsch luhds, tos tuhlit eemaksaht bankā, lai wekels netaptu protestēreets. — Scho īarunu bija dīrdejuſchi ari dīssēzela deenetaji. Japeesībme, ka brauzeens, ar kuru ūchim nāvdas wedejam bija jabrauz, braukā tikai starp Dinaburgu un kreflawku. Dīssēzela deenetaji eekahpa tāni pafchākupejā, tūrā schihds fehdeja. Zēlā winam tapa nauda atnemta un winsch pats išmestis is wagona. Nelaimigais nokrita us fledes un brauzeens pohrgahja pahr winu. Otra rihtā 8. werstē no Dinaburgas, dīssēzela fārgs atrāda fabroukto zilvēku. — Līdzās išmēletajās 15. Oktobri aizbrauza no ūchejenes, to leetu iſmellekt.

Austrija-Ungarija. Kahdā tur noturetā sapulzē, kura par preefschneelu bija grafs Zichy, nahza daschas fwyrigas politikas leetas pēc pahrunaschanas. Starp pahrunatahm leetahm pēcminamas ihpaschi schahdas: par Austrijas satifikchanoš ar zitahm walstīm, ihpaschi ar Kreeviju; par Italijas lehnina zeloschanu uz Viñni un par schibs zeloschanas nolužķu; par Donawas leetu un dīsleszela libnijas turpinaschanu lībds Saloniki. Par Italiju runajot tika iſfazits, ka Austrija-Ungarija ar Italiju stabwot draudsigā satifikchanā, ko jaur fawu zeloschanu uz Viñni aplēzīnājis Italijas lehninsch. Uſ Donawas leetu ūhmejoties grafs Andraschi iſfazija, ka tagad, kur Rumenija wairs nestabwot sem Eiropas apsargaschanu, Rumenija Donawas leetas dekt nezelscht striždu ar Austriju, tapehž ka wina ar Austriju tagad raugot uſ

wifadu wihsfi meerā istikt. Tad tika pahrunats, waj tahn awishu ūnahm, ka Kreewijsas Keisaram buhschot satifshanahs ar Austrijas Keisaru, esot pateefiba peshchirama. Us scho leetu ūhmejotes, tika isskaidrots, ka schahda satifshanahs ne-esot norunata, lai gan waretu notiktes, ka reis minetee augste waldeinku favā starvā kovā ūnahktu. Par waldeinku un eewehrojamu politikas vibru satifshanoš nereti awishneesi ispausshot nepateefas ūnae.

Anglija. Anglijas avisēs īno, ka Anglija ministru prezēšanels Gladstones gribot ne fawā amata atsfazītēs. Rābdi cemezli winam prezēštam, par to avisēs daschadi īno; bet kā leekabs, tad gan iſdoſees, winu wehl uſ lahdū laiku fawā fwartigā amata uſtureht.

Greekijs. Tagad, kur Greekijs sawas robeschias ar Turziju isslihdstnajuse un familihs wiitoi wairs naw jabaidahs, fa wintaj karfch ar Turziju issnahks, Greekijas waldbā it nodoma-juſe ſawu kara-fpehla leelumu pamaſinah. — Schèllaht ari peeninam, fa Greku tautas-weetneelu ſapulze iſſchekhruschs un tagad jauni tautas-weetneeki zekami.

Serbijs. Tureenás biskapi sahluschi waldbai pretotees. Newaredami at sawu preteschanoz neka isdariht, wiſi Serbijs biskapi apprehensches, no sawahm woetahm atkahptees, lai us tahdu wiſi waretu walbibai israhdiht sawu pētigo vrabtu. Kā leekabs, tad garibineeziba gandrihs wiſas walstis sahl pret laizigu waldbiu strahdaht.

Amerika. Seemelu Amerikas fabeedroto brihw-walstju bijuscha prezidenta webstules un ziti raksti tiksjet jaure druku laudis islaisti. Echo rakstu redakciju jeb sagatawošchanu preeksch drukas usnehmuse nelaika Garfielda atraitne. Garfielda kundse ir loti mahzita, wina tahdas paschas školas zauri gahjuše, lahdas winas nelaika latalais drangs, tavehz drošči zerams, ta rakstu angašdāschang atradobs teizamōs rokēs.

Starp Garfielda webstulehm atronamas ari tāhdas, kas sibmejahs uš ūnako brahlu faru brihwalstis; turklaht ari jayeemin, ka Garfields bija draugs presidentam Lincolnam. Schis gaidamais rakšu brahjums buhs no leela swara preeskch brihwalstju webstures.

Geschäftsjahres finas.

Rigas pilssēktaš kara-deenasta komiteja dāra
sinamu zaur „Wids. gub. awisēm”, ka šīni
gadā rekruschi loschu vilkschana notiſschot pirm-
deen, 2. Novembri, rihtā, plkst 8. leelabs gildes
augſchejā sahle, un ja wajadſigš, ari wehl otr-
deen 3. Novembri plkst. 8 rihtā. Isloeto ap-
ſtatishana fahlfecēs trefchdeen 4. Novembri
kara-klausības lokalā (Satowa namā, pee Pe-
terā basnizaš). Preleſch eſauktō radeem, kas
wehletoſ ūc loschu vilkschanas klaht buht, ee-ee-
ſhanas fahrtis dabujamas 30. un 31. Oktobri
no plkst. 10—2, par weli augſchminetā kara-
klausības lokalā.

Pahrdangawas Mahrtina basnizas draudses dñihwē tagad ir libds ar jauna mahzitaja Kähbrandt funga eeweſchanu ari gluschi jauna gara-dñihwē fahkuſehs. Pahrdangawas, fa Ilgezeema, Safu- un Lebger-lauka, un Ahgelskalna Latweefchu, preefch kahdeem 30 gadeem wehl ir weentliga dñihwē sawada kustefchanahs fahka wiſpirns 1852. gadā parahditees, kad ſchejeenes Mahrtina basniza patlaban zeblahs un draudse fastabdijs. Mahrtina draudses brihwſkola, dibinata 1853. gadā, libds ſchim jaw kahdus 850 behrus, puifenus un meitenes, ir iſskolojuſſi. Schö ſkolu tagad grib pabrewehr par diwlaſigu elementarſkolu ar dimi ſkolojaeem. No 1853. gadasabkot te pa wiſam kahdi 8 ſkolotaji bijufchi, gon Walkas, gan Irlawas ſeminariſti. Tagadejais, J. Reinfeld L., ir Irlawas ſeminariſti. No wiſeem ſkolojaeem ne ween ilgaki ſchini draudſe valizis, bet ari ar freetnu garu un prahru strahdajis: J. Kalkin. lgs, iſ Walkas ſeminara. Ari A. Seebode lgs, Walkas ſeminara mahzijees, ſchī draudses miheleſtibū leelā mehrā baudijs. Seebode lgs tagad ir Zebſis par ſkoloju. Schö Mahrtina brihwſkolu draudſe uſtūr, kas tagad jaw wairak ne fa libds 3000 dwehſelebm pawairojuſehs. Tahlak no Mahrtina draudſes dahnwanahm top ihpaſcha ſwehtdeenas tohlaſmahzifchanahs-ſkola, ſenaki Ilgezeemā, tagad Ahgelskalnā, uſtureta. Mahrtina draudſes nabagu-ſopeji ik gadus eenem un iſbod kahdus 400 — 500 rubt. f. Ar 1870. gadu ſchini draudſe fahkabs jo darbigala dñihwē zaur eeveſtabm pehrminderu zelſchanahm. Bitas muhſu draudſes tilai mahzitaji zet ſawus ſinamōs pehrminderus, bet Mahrtina draudſe wiſi nama ihpaſchneeki ſapulzejahs un iſwehle iſ ſawa wiđus us 3 gadeem pehrminderus. Mahrtina draudſe ari laſiſchanas biblioteka, kas zaur ſenaka draudſes mahzitaja R. Stark funga us-aizinaſchanu, no draudſes miheleſtibā dahnwanahm 1862. gadā tapa dibinata, valibds veilaſchu iſglihtibas. Pezi gadus no weetas ſen-draudſes mahzitajs Stark lgs weens pats ſcho biblioteku pahrwaldija un grahmataſ bes mafkas us laſiſchanu iſdewa. Wehlaſi 1867. gata nahza draudſes Fester H. Straube lga pahrfiniſchanā, kas ar ne-apnikuſcheem pußlineem ſcho biblioteku pawairojis jaw us kahdeem 250 ſehjuemeem Latweefchu un wairak kā 850 ſehjuemeem Wahzu grahmatu. No ta laika, kā Straube lgs ſcho biblioteku uſnehma pahrwaldiht, ari mafkaschana fahkabs: 1 xbl. par gadu 60 kap. par pušgadu, 30 kap. par 3 mehne ſcheem, 3 kap. par nedetu. Cenahlums tee-tikai bibliotekas paſchaſ paplaſchinachanai paſlabu iſleetaſ. Kaut ſchī biblioteka tāpat ſe libds ſchim, ari us preefchū, Mahrtina draudſe deretu par ſlabu iſglihtibas libdelli. Beidoſo Mahrtina draudſes jauktais dſeedataju-koris, ka libds ſchim kahdu laizinu paſluſali dñihwoja

tagad zaur zeen. mahzitaja Kählbrandt veepalih-
dsibu, sem draubses skolotaja J. Reinsfeldt lga
wadischanas, fabks atkal wairak sagatawotees
us beeschafu attlahti wairakbaljigu bseedaſchanu
Mahrtina basniza. —a —s.

Par semstibas eestahdijumu eeweschanu Baltijas gubernās „Rīg. Ztg.“ raksta: No svechtdeenas muhsu pilsfehtā eet walodas, kas apstiprina muhsu finojumu par nodomatu semstibas eestahdijumu eeweschanu Vidzemē, Igaunu semē un Kurzemē. Kā dsird, pirmee foli ūchā leetā jaw efot sperti, un augstakā weetā nospresti gaibamahs reformas pamata nosazījumi. Vēbz lauschi walodahm ūche pamata nosazījumi efot: 1) sevīšķo semies teesību nodoschana jaunajahm eestahdēhm; 2) weenadas teesības preeksch ūcrewu, Latweeschū, Igaunu un Wahzu walodahm ūcho eestahdijumu eelschēgās darischanās, bet weenigi ūcrewu walodas leetaſchana preeksch farakstischanahs ar augstakām eestahdēhm.

Widseme. Lai leetu nepareisi un greisi ne-apkertu, Widsemes gubernas walde dara wehl-reisi wißpahrigi finamu un peekodina no jauna, kā tagadejā, sem Widsemes landrahtu kolegijas wadischanas stabwoschā finu eeguhchana par laukfaimneegibas statistiku, luru falastchana buhs virmahrt par vamatu defektu nodoschanu eewe-schanai un otrlahrt derebs weetigas agrarstatistikas daschus trublikumus pahlabot, noteek eelsch-leetu un finanzministeriju, kā arī Widsemes gubernas waldes usdewumā un ar to atlauschau,

(Wids. gub. aw.)
Bidsemes gubernatoram teek weenumehr schlosschanahs eeñneegtas, kurâs suplikanti lubds, islaist pawehli, lai veenahzigee ahrsti winus pahrluhlo un par pahrluhloschanas resultatu teem israfsta atestatus, ar kureem waretu waj nu atswabinatees no nodoschanu mafsaßchanahm, jeb ari dabuht valihdsibas pasneegschananu no pagasta yufes, fa ari panahkt daschadas wehleschanas kara klausibas leetä.

Breeksch ahrstu pahrtuhlofchanas dehl atswabinafchanas no nodoschanu makafchanas, jeb dehl palihdfibas pafneegfchanas panahlfchanas no pagosta puves, nemas gubernatora ihpascha preekfchrafsta newajaga. Turpretim war personas, kas tahdu pahrluhlofchanu wehlahs, taisnipee weetigas polizijas cestahdes greestees (Miga pee kwartalofizeereem).

Bet kas sihmejahs us pahrluhloschanahm kara
klauſibas lecta, ir ja-eesneedt weetigahm aprintku-
jeb pilſehtu kara-klauſibas komiſijahm.

Tà tad Widsemes gubernators dara wispah-
rigi finamu, la winch turpmal wifus tahdus
winam eesneegtus schehloschanaas-rakstus atfahs-
ne-eemehrotus. (Wid. gub. om.)

Zehsu aprinka kara komisija issludinajus
„Widi. gubernijske”, ka rekrutuojanu eeschana no-
listka sechadi:

2.	stantonā	2.	November,
3.	"	5.	"
4.	"	9.	"
1.	"	12.	"

1. 12.
Pee pirma fantona peeflaitahs ari pate Zehsu
pilsfehta.

Walsa. Vehz Jumses tehwa behrehm, ott-deenas walara plst, 6 „Mufes“ beedribas sahle sapulzejahs tahi 70—80 no Jumses bijuscheem mahzelklem, apspreest, ka buhtu Jumses peemina wisderigak godajama. Atnahkuschi bija ari Walkas brugu lungu H. v. Höllersahm un Riga Latweeschu beedribas delegats, awokats Weber kgs. Par sapulzes wadoni eezechla v. Höllersahm fungu. Preeskchlikums bija: us nomireja kapa usstahdibit monumentu — zaur wina bijuscheem mahzelklem, un dibinahf stipendiju kapitalu us Jumses wahrdn — preeskch kam nauda jalasa pa wisu semi. Wehlak schis preeskchlikums, us Weber kga proposiziju, tapa pahrgrosits tahdā finā, ka ari vec monumenta zelschanas wifai semei japeedalahs. Spreschot par stipendijahm, taya išteikta wehleschanahs, ka tais isleitoju preeskch peepalihdsibas uszichtigeem kreetneem seminaristeem, augstaku paidagogisku usglihtibu un pamahzibtu eeguhstot; jo efot wajadfigs, gabbahd par muhsu draudses-skolu paplašchinašchanu un pa-augstinašchanu tahdā mehrā, ka tas par pem. Wez-Beebalgā notizis, un kad nahkschot angstakas skolas, tad, finams, buhshot wajadfigi ari wairak mahziti skolotaji. Vehz gatakahm debatēhm weenojahs, ka puše no stipendiju kapitala rentebm ja-isleito preeskch seminaru, otra puše preeskch ziteem paidagogiskeem noluuhkeem, un la Widsemes laukskolu wirspahrwalde jaluhds, us-nemtees kapitala pahriwaldischanu. — Preeskch kapitala laischanas, kas weena gada laikā ja-beids, eezechla ihpasdu komiteju. Komitejā tāpa ewehleti: par preeskchneku — barons Höller-sahms; preeskch Walkas aprīķa — skolotajs Lebrauds; preeskch Walmeeras apr. — skolotajs Schwede; preeskch Zehsu apr. — skolotajs Erdmanis; preeskch Riga apr. — adwokats Webers; preeskch Behrnawas apr. — skolotajs Kuus; preeskch Wilandes apr. — Erlemanis; preeskch Tehrpatas apr. — Grenzsteins un preeskch Metowas apr. — Sperlinas. (B. M.)

Tirsa. Tirseeneschi ir ari, ta falot, laila straumei libds peldejuschi, ir wezu laiku meegu no azim isbersjuschi un nu dñjwo "labatu laiku zeribä," jaunlaiku attibstibas faulitei afspihdot. Sem, bes weena fainneeka, ir wisi par dsintu eepirkuschi. Eepirkuschi ir daschadob laikmetds un par daschadahm zenahm, fablot no 150 libds 200 rubl. par dahlderi. Schogad Tirseenescheem, paldees Deewam, bij laba plauja, rudsus nepeechkinot, kas no fneega tika isguleti. Ihpaschi meeschi un kartupeli labi pa-auga. Domä, ka ar scha gada eenehmumeem warehs fegt isdofschanas, un ka warehs zauri speestes. Daschi fainneeki, kuri valika scho pawafara pirkchanas summas masinachanas naudu parahdä, zere, ka warehs to spha ruden termino ar prozentu makfaschanu reise nolihdsnaht. Parahds naw brahlis; to sin ari Tirseeneschi, bei parahds pa durwim gan isdzen, tomehr tee pa logeem nahk atpalal. — Muishai gribedomi kahrtigi nomalsfaht, daschi fainneeki ainschmebb no fainneem, pa simtam, pa pussimtam, un ta, parahdus libdsinadami, parahdus taifa. Tomehr jerejam, ja mihiakis debesu Tchws ar ne-auglieem gadeem nepeemeklehs, ka warehs gan dñhwot ar meeru kats apasch sawa wihsa un wihaes kola. (Balss.)

No Weetalwas draudses. No tureenas "B.
W." dabujis schahdu finojumu: Schinis de-
nás basnizas wirswalde atzebla no amateem
muhfu lühdschinigo basnizas un draudses preesk-
neeku, zeen. 3. Boora fgu, kas dewinues gadus
schos amatus bija ispildijis ar wišleelako u-
zibtiyu. Čemeslis usdots: Boora fgs no pa-

gahjuscheem Jurgeem atstahjis muishu, kur par
muishas kau deeneja un aissabjis dñshwot us
fawu dñmigranti walsti. — Draudse Boora kga
atzelschanu loti noschelbo un pat cenaidneek
wina nöpelnius newar noleegt. Wisleelakee no-
pelni Boora kgam ir skolas finā. Wina amata
laikā tapa netik ween wifas pagasta skolas, waj
no jauna usbuhwetas waj vaplašchinatas, bet
ari muhsu, lihds tam ar nepeeteekofschahm ruh-
mehm bijuscha draudsēs skola, weenigi zaur
Boora kga nepeekusdameem publineem, dabuja
otru etaschu, kur tagad dauds wairak neka 100
behrneem ir ruhmes un azumitlli ari laba dala
pahraf par 100 behrneem mahzahs, lai gan
wehl seemas skola naw atwehrt. Kad pret
draudsēskolas paleelincschanu eeraduschees schkehr-
schli nebija zitadi pahrvarami, tad Boora kgs
aizinaja palihgā Weetalwas labdarigo beedribu,
preeksch tāhs iſlīkdamas kahdu 1000 rublu mai-
rak gadus bes prozentehm (is labdarigai beedribai
paschais kapitala nebij — tas wehl bij ja eepel-
nabs). No fawas pufes Boora kgs dahmaja
draudsēskolai glihtas ehrgelites un wehl kahdas
masakas leetinas, Pats winsch arweenu ne-
peekusuchi ruhpējahs, lai skolneku skaitls wai-
rotos un tee netik ween pagasta, bet ari drau-
dsēskola labrtigi fawu skolas laiku nostahwetu,
wegakus us behrnu skoloschanu pamudinadams,
skolu un iſglihtotu zilwelu wehrtibū aprahdidams
u. t. t. Ar wahrdū fakot: Boora kgs bija
skolu draugs ar meesu un dwehfeli. — Ari
basnizas leetas Boora kgam ir nöpelni. Sche-
jeenes basniza, kas bija skilti muhreta un drau-
deja sagahstees, ta ka pat gribaja noleegt Deew-
wahrdus tureht, tapa zaur wina ruhpehm un
publineem ta fataisita, ka tagad wehl stahwehs
ilqus gadus, un wifa ta pahrlaboschanā tapa
iſdacita par tik mehrenu olgu, ka to draudse
loti mas fajuta, kamehr, ja, ka agraki gribaja,
fahktu buhweht jaunu basnizu, ta draudsei wai-
rak tuhloschhu aprihtu, kas pee tagadejeem ap-
stahleem buhtu laudimi loti leela apgeuhriba.
Tiklibas un pateefas deewbijibas finā ir draudse
ari us preekschu gahjusi. Svehdeenas krogū
preki, netilla dñshwoschanā un zitadi netikumi
ir schajā draudse, kur mahzitajs pats nedñshwo,
manami suduschi. — Tapat wiſus draudsē
darbus, ka buhwehs, zela taisfchanas, pasta iſ-
rihkoschanas un zitus usdewumus, Boora kgs
ispildija ar leelako ruhpestibū. It ihpaſchi drau-
dsē mahzitaja dñshwolli winsch lepni fataisija.
Ihſi fakot: Boora kgs wiſu ta wadijis, ka
kreetns wihrs un leetas pratejs. — Konventu
lozekti ar pateizibu ari wehl peemin, ka wineem,
Boora kga laikā, newafabsejis wiſ, ka tas zitur
daschās weetas mehdsot notikt, "präcise" faweh-
siteem pa wairak stundahn aufstōs preekschna-
mos sobus klabinah, eekam tos eefauz, parak-
stees sem nefaprotamā walodā fastahdita pro-
tolola. Weetalwā konventu fehdeſchanas notila
ibji vēbz lahdas lahtibas, vēbz lahdas fehde-
ſchanahm janoteek. — Lai gan Boora k. no
amata atzelts, bet pee mums winsch paliks pa-
stahwai dñshwā aodā.

Kurhemes gubernas lara-deenasta komisijsa iſ-
fludina Kurhemes gubernas avisēs, ka lara-dee-
nastā peenemtee rektuhschi schogad war tilt at-
laifti mahjās, bet ka wineem bes atraufchanahs
18. Novembri 1881 jaopeeteizabs apakſchā pe-
minetās fapnizes weetās pee weetigajeem lara-
aprinka preektchneleem, kuri tos veeschkirs pee
peenahziag vulka, un proti:

Dobeles un Bauskas aprīķu jaunajeem saldateem jaapeeteizāhs Jelgawā; Lukumas un Talsu — Lukumā; Rūdīgas un Wentspils — Kul-

digā; Misputes un Grobinas — Misputē; Jaun-jelgawas un Jukstes — Fehlbestätte.

* Kurjelle laukfaimneeziba jingams gan wars nestahw us tik nedroschahm kahabm, ka tas ie-naki bija, tomehr ar apsinigi, sinamigi praktiffls-kopfchanos te tapat pee leelgruntniekeem, ka ar masgruntniekeem, wehl deesgan wahji eet us preefschu. Semkopiba pee leelgruntniekeem te gan teefcham waretu stahwecht us daudi augstaka pakahpeena, jo wineem te netruhkfist daschadu pil-nigaku lihdseku, ka: semkopibas-beedribas (Jukste, Bauska, Dobele, Tukumā, Kuldīga, Talsi un Aispute;) wineem ari isnahk it platschs semkopibas laikrakts „Baltische Wochenschrift“; ari semkopibas-skola, Bez-Sahle, darbojabs wißwairak wineem par labu. — Bet tapehz, ka tapat par masgruntniekeem ar semkopibu wehl eet wahji, ir wineem vahr wifahm leetahm wajadsetu wairak beedrotees us semkopivas weizinaschanu; jo ari muhsu augstais Rungs un Keisars nesen issazuis laukfaimneezibas beedribahm ihpascha, „Waldibas Webstnefi“ nodrukata, raksta fawu atsib-schanu un labpatikschanu. Beedribu darbi, kas tehwu-semes laukfaimneezibai par labu pastrab-dati, nepalikshot no muhsu augsta Semes-tchwa-ne-ewehebroti, jo Winsch bubschat arweenu gataws, winu derigos publinus felmeht. Lai schee wahrdi ari mums der par pamudinaschanu. Latweeschu tauta ir ibsta semkopja tauta un to-mehr semkopiba pate, noluhlojotees us winas sinatnigi-praktisko darboschanos, wehl te staiga ka pa laipahm. Kursemē, Bez-Sahle, ir tifai weena semkopibas-skola, un ta pate, ka Bahzu mahzibas-weeta, til puslihds ispilda fawu peenabkunu starp Latweescheem. Ari weena ihpascha semkopibas awise mums iraid un pee „Latweeschu Awisebm“ isnahk ik pahri nedekas peelikums par semkopibas leetahm; bet schee laikrakts nestrukta deesgan peenabzigā mehrā un weillibā, neds ari ar wajadfigo uszhibitu, ko-fauz par „energiju“, Vilna ūvēkā strahdajofchu semkopibas beedribu ari Kursemē wehl nemas now. Tapehz mums ir jafanemahs un wairak jagahda par laukfaimneezibas usplaukschanu: wispirms zaur beedribu dibinaschanu, tad zaur semkopibas mahzibas weetu zelschanu un beidsot zaur semkopibas laikrakstu weizinaschanu. Waru te jaw ari ar preeku peemineht, ka jaunaka laikā Salahsmuischas un Krona-Behrsmuischas zentigalee faimneeki (pee Dobeles) fahluschi jaw pulzetees kopā us semkopibas beedribu zelschanu. Salahsmuischas faimneeki jaw efot statutus us to augstai waldibai preefsch ap-stiprināshanas eefneeguschi. Preefsch kahdeem gadeem ari Augsch-Kursemē, Bezmuishas pagastā rihlojabs us laukfaimneezibas beedribas dibinaschanu; fcho rindinu raksttajās dewa kahdeem zeutigeem tureenes faimneeki tobrihd daschu padomu, ka tilt pee statuteem un winu apstiprināshanas; bet lihds schai deenai wehl nekas now sinams, waj schi beedriba jaw zehlufehs un darbojabs, waj kahdu eemeslu dehl wehl kahvejabs nahts darbā? Zon. Kursemēs gubernators tagad atvēlejis ari Bramberges Latweeschu labdarīshanas beedribai us winas fa-pulzehm tureht farunas par laukfaimneezibu, lihds kamehr schini apgabalā buhs ihpascha semkopibas-beedriba apstiprinata. Ja to eewebrojam, ka beidsamaja laikā us laukeem dibinalahs labdarīshanas beedribas fāstahdijuschahs ar pawisam ziteem nosuhkleem, tad gan weenmehr newaram pagehreht, lai winas te ari ap laukfaimneezibas kopschanu nodarbotos; bet loti teizama ir tomehr ta leeta, kad winas tahdi apsinigi un fazensfigi beedri atrodahs, kas Latweeschu labklahschanos

ari no schibb swarigahs puſes nemahs zelt, ſas
ruhvejahs ari par fawu pehnahkamu labu nah-
kamibu — ſemkopibas ſinā. — a — s.

Baldone. No tureenas mums peenahzis fchahds
sinojums: Svechtdeen, 20. Septembri. Steiskatu
meschafargs fawu tokas. pufi wajadzibas deht
braukschus aissuhijis ar labu firgu un krehfju
wahgeem libds. Ifschiles dseisszela stanzzjai.
Wakara laika atvakat braukdams, pufis pec
Kalmamuischhas „Babhu kroga“ faleek fawu
brahli un abi ee-eet glahsi alus eedsett. Brihi
ilgaki, gribedami pakawetees, pufis luhds krods-
neekam, waj naw lahma zilweka, tas firgu ap-
wakte. Krodsineeks usrahdiya lahdri us
darbu islaistu saldatu un fursh jaw pec Kro-
dsineeka paſcha pahris deenas efot salpojis. —
Minetais pufis tublit saldatau isdod schnapſi
un wehl 10 kapeikas naudas, lai tizigi pec firga
lahti stahv. Repagahjis ihſe brihidis un nu-
ect braukt. Bet ore! ne firga, ne saldata. —
Salbats ar wifū firgu jaw projam. —
Sagta pehdas nu top dsibtas us Birschu leel-
zela pufi, Saglis jaw leelu gabalu zaur meschu
isbrauzis, — laikam fawu saldata zepuri meschā
nomesdams, — eegahjis Pulkarnes Wilzini
mahjās un islyhdsees kabbu zitu zepuri, teikda-
mees, ka efot Doles kutschers, efot apnaudees
un zepuri pametis. — Ihpaschus zitus darba
swahrlus winsch jaw bijis paleenejis no Bram-
berg muischas Steelu mahju faimneeka, falihg-
dams us nahlamas nedekas darbu. Un ta nu
waits ne-israhdiyahs pehz deenasta saldata —
bet pehz prasta semnecka. Laħlaħ sagla pehdas
topuſchhas džihtas us Pulkarnes „Iehpu kroga“
pufi. Kreetni zela nesinadams, deenai austot
eegahjis Iehpu krogā, appwaizajis, us kuru pufi
Schönberga, — teikdamees, ka nakti braukdams
apmaldijees un apuzis. Efot Reipenes kutschers
un jabrauzot us Schönbergu fungem pakat.
Dabujis sinabt, isbrauzis us Schönbergas pufi.

Ba to starpu Neiskatas meschafargam jaw
kahdu meiteni tizis sinams darits, ka kahds swefchis
zilweks aibrauzis ut Schönerbergas pusi wina
firgu un ratus. (Jo no schibhs weetas Neiskatu-
mahjas wairs now tablu.) Saimneeks tuhlit
dodahs us Schönerbergas pusi pakat. — Bet
netahlu Merzendorfs „Klapu frogā“ uszähltigi zil-
weki jaw brauzeju par neriktiqun turedami, sagli
apturejušchi. — Kur ari drihs Neiskatu mescha-
jargs klaht bijis, — noyests Baldonas muischä-
teefas preeksfchā. — Jautats, kapehz firgu sadfis,
atbildejis, ka ne-esot saglis, bet esot Neipenas
kutschcheris un brauzot Schönerberga funga dehlan
pakat. Wakar pilst 4 esot isbrauzis, par Dan-
gawu esot vahri zehlees pulksten 12 jeb 1 un
schodeen, 21. Septembri wehlakais pulksten 6
wajagot preeksfchā buht. Jautats, kai tik ilgi
brauzis, atbildejis, ka leelmahte esot peeteikuſe,
lai firgu nepahrsteidhot. — Tahtaki jautats,
kapehz to firgu sadfis, atbildejis: „Lai mana
meesa par semi paleek, ja es to firgu efmu
sadfis, 4 gadi tee rati mana funga wahgusi
stahw. Atnahls Neipenes leelskungs v. Lövis-
tas atbildehs par mani, ka es ne-esmu saglis.
Es ne-esmu wis laut kahds neeka sehns un
mani wezaki now wis mani par welti andina-
juſchi un mani likuschi skloot,” u. t. i. pr. —
Tomehr us wispehdigo klauschinaſchanu isteizis,
ka esot saldatu deeneštā 29. diuinijas „Malo-
jaroslawas“ labineku pullā prastis saldati. — No-
kertais saglis aūstellets us Bauskas pilsteefu,
un laikam wairs farvu „Malojaroslawas“ pulla
neredsehs.

Sleħka. La fum awiġes, ka aishwiku nedelu, fest-deenai isejot, aplam stipra aukta Anglijah un

pee daschahm Wahzu juhras kraftmalahm plosijuses un tilklab juhras brauzejem, ka ari semes edsfihwotajeem leelu flahdi padarijusi. Ir mums Slezinekeem schi festdeena, proti 3. Oktobris, ilgi valiks peeminā, lai gan stiprabs wehtas deht nē, jo schi mums nekahdu flahdi naw darijusi, bet kabda breesmiga nedarba deht, lāhds — Deewam gods! — lāhds schim muhsu Kursemītē gan tilki reti ween buhs notizis.

Augschā mineta deenā laupitaji bij eelausufches muhsu mihiā Deewa-namā. Logu islausufchi, bij basnijā ekahpuschi un no altara abus yku-lukturus panchmuschi. Bet blehscheem ar to wehl nebija deesgan, ka Deewam s̄wehtito weetu aplaupijschi. Pee basnizas pagraba dselu restes ar bomjeem islausufchi, laupitaji nu wehl dewahs pa schauro, welweto gangi us leju, lai trauzeti pat aigahjufcho kusu meeru. Lāhdus 4 sahelsus attaisija un ismelleja. — Laikam tur neka nebuhs atraduschi un tā tad beidsot aigahjufchi projam.

Lai nu gan mums Slezinekeem wiseem firds loti apskaitahs, kad sweldeenas rīhta schi nedarbu pamanijam, tad tomehr wiseem firds drihs atkal palika weeglaka it ka preeka pilna, kad dabujam dīrdeht, zil schehligi Deewos, it ka zaute brihnumu, wisas muhsu dahrgahs basnizas leetas no laupitaju nageem bij issargajis. Jo lāhds schim drehskambari netik ween upura-naujas lāhde tika tureta, bet tapat tur ari pebz nobeigtaas Deewakalposchanas ik reisas abi leelee sudraba lukturi un wisī ziti deewgalda trauki tika glabati. Bes leela puhlina laupitaju wezabs drehskambara durvis buhnu warejuschi ar kabju issvert un tad muhsu flahde lāhds dauds jūnts rubleem buhnu s̄neguſces. Tuxetum laupitajeem pee abeem swina yku-luktureem it knapa pilna buhs bijuši. — Osīdam, ka kabdas nedelas atpaka ari Poves basniza efot tiču aplaupita. Tā tad rāhdahs, ka schi tumibas behrni gan no tābleenes buhs nahkuschi.

(P. A.)

Peterburgas awises sawōs 26. Oktobra numuros swin Sibirijsas eenemischanas 300 gadu jubileju, lai gan ofziela swineschana zaur to wehl naw finama. Tomehr ari „Wald. Wehstness“ schini finā pafneefis 2 websturigus rakstus. Wisi atsīhst, ka Kreewu nomeschanaahs, preefch 300 gadeem Aisurala leelajos apgabalos ir pirmais folis preefch Sibirijsas kolonisazijas zaur Kreewu spehleem. Bet tapat ari ja-atsīhst, ka kolonisazijas darbs aistezejuschi 300 gados now tā isdeweess, ka wehlejams. Genemitee apgabali, 245,700 kvadratjubdschu leelumā, apdfihwoti no 4 1/2 miljona laukšu, un fadfihwe Sibirijsa wehl arveenu zeesch zaur weentulibū un atsweschanaas. Waina pee tam meklejama tābleenes cerehdnu buhnschanas un tāni politikā, ka Sibirijsa mehds usslatiht par tāhdū semi, kuri nosuhtami walstij nepatihkami un kaitigi noseedsneekti. Tilki tad, kad atkāpsees no schihs politikas, sevīschli Wakar-Sibirijsa, weselīgai kolonisazijai war rastees auglis darbalauks. Bet pee tam wajadīga vāmatīga pahrgrofischanā politiskā un sozialā fadfihwe, un tādeht awises pagēhr, lai atkāpstu Tomskas universiteti, atzeltu generalgubernatoru amatus un cewestu jaunās teesas un semstibas eestahdes.

Peterburgas universitate 21. Oktobri tureja eeweschanas ležiju jauneczeltais Japaneeschu walodas un Rīhneeschu kaligrafsijas lektors, Keneku Ando. Jaunais lektors lāhds schim deeneja Japanas suhtneezībā un eelsch 2 1/2 gadeem eemahzīzes Kreewu walodu, tākāt, ka tagad tāni war tāreht jaw preefchlaschanaas. Sawā runā

Keneku Ando isskaidroja, ka Japaneeschu walodas mahzischana Kreevīja panahfchot to, ka Kreevīja ar Japani arveenu wairak tuvochotees un fadraudsechotees, un tādeht neween wišpahrigas sinatnibas, bet ari politikas finā, buhfschot no jo leela swara. Jaunajam lektorom klausītaju bija loti dauds. Wina runa tapa pago-data flakahm roku plaukskinaschanam.

„Beedriba preefch tautas darba pahrlaboschanas, par peeminu Keisaram Atswabinatajam Aleksandram II.“ Sem tāhda nosaukuma Peterburgā ir fastahdijuschihs beedriba, kas nodomajuse, darba wihtreem, it ihpaschi semnekeem, pēpalihdscht, ka tee spehlu un prastu is fawdarba egūt wišleelako labumu, lāhds panahkams, jo pēdfihwojumi peerahdijuschihs, ka brihws darbs, nesaweenots ar pāfchanu, newar apdrofchinhāt pastahwigu lablahschanas. Beedribas statuti apstiprināti 14. Majā sch. g. pee tam Keisara Majestete usrakstījis schahdu nosazijumu: „Bilnigi pēkrihtu teizamam nodomam un no firds wehleju bagatu felmi.“ — Peterburgā buhs beedribas wišpahriwalde, ar fawahm weetigahm nodakahm un komitejām. Beedribas wišpahriwalde preefch fawu darifchanu weschanas ezechla ihpaschi komiteju, fastahwojchū is kungeem: senatora, general-leitnanta J. Gedeonowa (preefchfēhdetojs), general-adjutanta N. Isakowa un ibsteneem stātstārheem D. Andrejewa un P. Miasojedowa (rakstu-wedejs). Schi komiteja ir gressfchhs pee wišahm semstu, pilsfehlu un korporāciju eestahdēm, ar luhgumu, lai fawās fapulzēs pasino par jaunās beedribas dibinaschanu un winas noluhkeem, lai pēsuhta komitejai wajadīgabs finās, un lai pēnem preefch beedribas mehrkeem naudas dāhwanas, un ari beedrus, kas pēcēiktos. — Komitejas adrese ir: Komitetъ учредителей общества Улучшения Народного Труда, въ память Царя Освободителя Александра II., С. Петербургъ, большая Конюшенная ул., д. № 3.

Ahrseemes finās.

Berline. Awise „Post“ nodrūlajuse kabdu rakstus, kas wišā pāsaule fāzēs isbrihnschanas. Bismarks nodomajot schonēdet wehl atgrieestees atpaka un keisaram finot par zēfchanu isnahkumu un nahkamās waldbas pahrgrofischanu. Kanzlers efot teizis, ka efot apnīzis, buht par mehrēi wišahm tāhm neleebahm, nekreetnibahm, apwainoschanahm, naidīgahm apmeloschanahm, kas isperinajot 45 miljonus leelā toutā. Bismarka pēznahzeiem, tā ka progresīvu partiju monarchiski newarot waldbiht, wajagot ar latoku pālīhdību fāstahdīht balsu wairakumu, kas espehī waldbiht, pēbz tam kad nāzionalliberalā partija, us kuras atbalstīdamees Bismarks gadeem kārjos pēt zentrumu, winu atstāhju, un wadoniba pahrgahju sef rādīkalu partiju.

Bošnija un Herzegowina. Schihs pawalstes, ka lasitajeem fināms, no Austrijas tāk pagaidu wihsē teek pahriwalda, bet winai wehl galigi now nodotas. Bošnija un Herzegowina pēbz likuma arveenu wehl teek flaititas par Turzijas pawalstehim, kaut gan Turku waldbai now pee tāhm nekahda spehla. Tagad Austreichu waldbā spehruše foli, kas eet pari par winas teesibahm. Wina isdeweese preefch Bošnijas un Herzegowinas kāra-deenasta likumu, pēbz kura minētās pawalstes nemami rekrūfchi, kas pilnīgi eestahdīhs Austrijas kāra-spehla par fahrtīgeem saldateem. Tas Austrijai nebija brihw. Wina gan wareja nemt rekrūfchus preefch schi pa-walstju paschū apfargaschanas, bet newis preefch

wišpahrigā Austrijas kāra-spehla un wisas Austrijas apfargaschanas. Kamehr Bošnija un Herzegowina nepeeder pilnīgi pee Austrijas, ta-mehr Bošnijaschein un Herzegowinaschein ar nav nelahdas dākas pee Austrijas apfargaschanas. Waj lāhda zīta waldbā neprototies minētam jaunajam kāra-deenasta likumam tas janogaida.

Amerika. Brasilijas keisars Don Pedro, kas jaw preefch lāhda laika zēloja pa Čiropu, apmēledams gāndrihs wiſus Čiropas waldeekus, atkal tāfahs zēlot pa Čiropu lopā ar fawu laulatu draudseni. Don Pedro pabrekschū do-fes us Portugales galwas pilsfehlu Lisabonu, no kureenās wiſch Janvara mehnei grib aibraukt us Paribsi. Keisara Don Pedro zēlofchanaas pa ahrseemei pa leelakai dākai isskaidrojāhs zaur nepatihkamo stāhwolki, lāhds tam mahjās fawā walsti. Lāudis tur dauds neprot no fahrtibas un beeshi nēlausa waldbi. Pee tam tur ari walda republikaneeschu gars, un lāudis beeshi parahda keisaram nezeenīschānu, bes ka keisars maretu pret to ko dāriht. Preefch fahdeem gādeem jaw runaja, ka keisars atkāpshchotes no trona un atnāhfschot dīshmot Čiropā, bet wehlaik wiſch tāhdas domas atmeta, zēredams, ka ar laiku wina stāhwolki maretu labotees. Bet leekahs, ka tas lāhds schim now notizis, jo keisara jauna zēlofchana, kas to atkal schķirs us ilgaku laiku no fawas walsts, leezina, ka keisaram dīshwe mahjās atkal nepatihkama.

Testaments

jeb mantoschanas pēbz mantas atstājēja nosazijumeem.

Mantoschanas war notikt us trejadu wihsi: 1) pēbz likumu nosazijumeem ween, 2) pēbz testamentu nosazijumeem, kas tilki tad spehla, ja tee now pret likumeem, un 3) pēbz ihpaschi mantoschanas lihguma. Schini weetā mehruņasim tilki par testamentu jeb par mantoschanu pēbz mantas atstājēja nosazijumeem, tādeht ka schi mantoschanas-fahrtiba preefch semneku buhnschanahm, ka mums schēket, wišleedērigaka un fadfihwe ari wairak teek islektata, neka mantoschanas-lihgums. Pee tam mums, fināms, buhs jaturahs it ihpaschi pee Widēmās un Kursēmes semneku likumeem un tilki išlīdzības deht pee wišpahrigem likumeem (provinsial. lī. III. d.), kas par testamentu pastahw.

I. Kas ir testaments un kas to war tāfīht.

§ 1. Katru nosazijumu, zaur ko lāhds no fawas pūses isskala fawu prahtu, lāhda wihsē pēbz wina nahwes wiſa wina manta waj tilai lāhda dāla no tābs mantojama, katru tāhdū nosazijumu fāuz par testamentu jeb heidsamo prahtu, heidsamo gribas-issfazishanu (Prov. lī. III. d. art. 1931).

§ 2. Kad nu testaments ir weenpusīgs nosazijums, tad wina zehleji to ari katrā laikā war atkal atfāukt jeb išnīzīnāht (turp. art. 1933). (Pēsībīmejums. Lāhda wihsē testamenti atfājāti, stat. §§ 54—57).

§ 3. Kas grib nosazīht, ka ar wina manta pēbz wina nahwes lai noteek, tam tas jādara labi apdomajot un pee pilna prahta (Wijs. līm. līt. § 1005; Kurs. līm. līt. § 126).

§ 4. Tāhdi, kas nepilnīs gādīs, t. i. kas wehl now 21 gadu wezi, tapat plāhnprātīgi jeb kas now pee pilna prahta, waj kas no teesas par issfākēhrētājēm atfāhti, un tee, kam zaur likumīgeem zehloneem waj nu winu mantas waldbaschanas jeb pati schi manta atmeta, — wiſas tāhdas personas newar dergi jeb gel-

digi nosfazicht, fā pehz wiru nahwes Iai teek
darits (Wids. semn. lit. §§ 1022 un 953; Kurs. semn.
lit. § 139).

§ 5. Leels wezums, slimiba jeb meesigaš wahjibas naw ja-usluhko par lawekli testamenta taischhanai, ja tikai zaur tam mantas atstahjeja eespehja, fawu mantu jeb nodomu nosfazicht unisteikt, neteek trauzeta jeb laweta (Prov. lit. art. 1985).

§ 6. Paulatas seewas, kam no faweem wiherrem behrni, war, lamehr schee winu wiherri d'sihwo, tikai aprobeschotā wihsē testamentu taisift; proti Kursemē winas war tikai faweem behrneem par labu pehz paschu prahtha nosfazicht par sawahm rotas leetahm*), drehbehm un ari par fawu eewesto mantu, pee kam winu wiherrem jadabun behrna dala. Widsemē winas turpretim tikai par sawahm rotas leetahm un drehbehm war nosfazicht faweem behrneem par labu, pee kam winu wiherri no schihm drehbehm ne us kahdu wihsī behrnc dalu nedabon.

Bet ja wihrs miris, tad wina atraitne par fawu eewesto un eemantoto mantu war nofazjht pehz brihwa prahka, tafschu ta, ka winas behr-neem jeb, kad to nebuhtu, tad winas ziteem li-kumigeem mantneekeem neteek atrauta p'eenah-kuma-dala (Pflichttheil), par kurn apakfchä sem § 10 runatis:

(Wids. semn. lit. § 1008 un 992; Kurs. semn. lit. § 127.)
§ 7. Laulatee laudis, kam peenahkuma-data
 (ff. § 10) now ja-atstahj, war weens otram
 par labu pehz brihwa prahtha nosfazijht par wiſu
 fawu mantu (Wids. semn. lit. § 1009; Kursemes semn.
 lit. § 126).

§ 8. Kursem è wehl ihpaschi nosaqits, ka
wihrs par sawas feewas ewestö mantu newar
us nahives gultu neka nosaqiht, bet schai man-
tai japelek ne-aisitstai kà wina feewas un taks
likumigu mantneeku feewischlam ihpaschumam.

[Kurs. fenn. lit. § 128.]
[Ísfkaidrojums. Lai 6. un 8. § nosazījumus
jo labaki saprastu, tē japeešīmē, ka Kurzemes
fēnneku lahtas laulateem laudim, ja tas ih-
pašchi naw notaisīts, montas faweeniba (Güter-
gemeinschaft) naw. Widsemē turpreti pāvīsam
otradi laulato fēnneku manta pēbz likumeem
teek usluhkota kā lopā falāista, ja zaur libgumu
naw zitadi norunats; un tapebz tad feewas
manta tē newis alasč paleek ne-aistīta, turpretim

ta, ja wihs paraddōs kritis, pa dala isle-tajama fcho parahdu atlibhdīnafchanai. Kur-semē fewas mantu pat wihra parahdeem newat aistikt, ja wina pat teem naiv galwojusī. (Salib-dīni kurf semm. lit. § 70 un Wids. semm. lit. §§ 945, 946 un 902.)

1) **Kursemē:** a) wi hree esch u fahrtas
sem nee ka m: laulibas behrni jeb to pehznah-
lamee; wezaki jeb to preechqabjeji (winu tehws,
mahte); meesigi brahsti un mahfas im to behrni,
tag ex minsem libde manta un laulato foemra

b) laulatai feewai jeb atraitnei, ta-
at ari noſchirkaj neprezetai feeweetei:
traitnis, meſigi behrni jeb to pehnahſamee;
ezaki jeb to preeſchqahjei, meſigi brahli un
ahfas un to behrni, las ar wineem lihdſi
antu;

2) **Widsemē:** semneekem un semneehm: behn̄t jeb to pehznahkamee, bet ja tahduw, tad wezaki jeb scho wezaki, — tad Kurjes un Widsemes semneekl un semneezes par

wisu sawu mantu pebz brihwa prahha zaat te-
stamentu jeb beidsamo nofazijumu war eezelt
lahdus mantneelus tee grib.

(Rur. semn. lit. §§ 126 mit 129; Birs. semn. lit. § 1006).

II. Peenahkum-a-daka (Pflichttheil).

§ 10. Kad Kursemes un Widsemes semneeki un
semneezes us nahvi domajot (auf den Todesfall)
jeb zaur testamentu grib nosfazicht par fawu no-
pelnito jeb cemantoto mantu, tad tee fawus
augfcham 9. § peeminetos mantneekus no man-
toschanas nedrihkt ifflehtg jeb weenam no scheem
mantneekem pahleeku wairak yeeschikt, neka
otrām; bet testamenta taifitajeem us wifū wihi
scheem mantneekem jaeeschikt sinama daka, ko
par peenahkum a daku nofauz.

Schi peenahkuma dala ir;

a) Kursemē: preefsch behrneem un kad to
naw, tad wiham waj fewai, bet kad arī to
naw, tad wezakeem wišmasak puſe no wiſas
mantas; bet preefsch meeſigeem brahleem un
brahlu-mahſu behrneem, ja tee ar pirmajeem
kopā manto, — wišmasak trefchā daka no
wiſas mantas.

b) Widsemé: preefch behrneem, bet sad to
naw, tad preefch wezakeem un weztekha waj
wezmahkes — wišmasak zetortá data un ja
nepee-augufchi behrni dſihwi, tad bes tam wehl
til daudi mantas wineem ja-atstahj, zif winu
usaudſinaschanai wajadſigs.

Par to mantu, kas tad wehl pahraf paleef,
mantas atstahjeis jeb atstahjeja war pebz patik-
fhanas nosazibt par labu weenam waj otram
behernam, waj ari zitahm personahm, kas wineem
labu darijuschas un mißlas.

(Kurs. semin. lit. § 130; Wids. semin. lit. §§ 1006 u. 1007.)
 (Ißfka i ðrojums, kā augſchejee nosazījumi par „peenahkuma-dalu jaſaprot.) Kursemes semin. likumēs ir ſazīts, kā ſchi peenahkuma-daka pa-ſtahw waj pu fē waj trefchā daka. Tā tad ſemneeks, kam p. p. buhtu 1000 rbl. un wiſch ſaweeem pebz likuma aizinateem-mantineekeem zaur testamentu wairak negribetu peefchķirt, kā tikai „peenahkuma-dalu,” waretu tikai puſi no ſawas mantas t. i. 500 rublu nosaziht preelfch ſweſchineekeem, tos otrs 500 rublus uſ wiſu wiħſi mantotu wiſi wina behrni liħdsigās dałas un ja tadhu nebuhtu, tad wina atraitne weena pati; bei ja ir atraitnes nebuhtu, tad wina mah-ſas un braħħi jeb to behrni tikai trefcho daku no wiſeeem teem 1000 rbl. t. i. wiſi kopā liħ-đsigās dałas 333 rbl. $33\frac{1}{3}$ kap. — tos 666 rbl. $66\frac{2}{3}$ kap. wiſch waretu peefchķirt ſweſchineekeem.

Widsemes semneeku likumōs turpretim naw fazits, ka „peenahkuma-dalai“ nolikta zetortā data efot wi fas mantas zetortā daka. Kā ūchi daka nu aprehkinama? Pehz pastahwoſcheem likumu nosazijumeem jatrahbs yee wispahrigem likumeem, kad weetigōs ieb ihpaschōs likumōs lahdōs nosazijums istruhki waj tumſchs. Yet nu Widsemes wispahrigōs mantoschanas-likumōs par „peenahkuma-dalu“ nekas naw fazits; tadeht ūchis robs Widsemes semneeku-likumōs buhs japsilda ar Kursemes likumu nosazijumeem par peenahkuma-dalas aprehkinaschanu, un proti ar teem, kas atronahs Kursemes semneeku likumōs, tadeht ka tee mantoschanas-likumi, kas Kursemē pastahw preefsch nese mneeku kahetahm, ar semneeku buhschanabim masak faslan.

Tà tab, pehz muhsu pahrleezinashanahs, Widsemes semneelu peenahkuma-dala wifas manto-
jamas mantas zetortà dala un ne wis, fa
daschi Widsemes juristi jeb teefas-leetu prateji
domà, zetortà dala no ta hs' das, las
mantneeleem kristu pehz likumeem, ja

estamenta, jaure ūtikai peenahkuma-dala no-fazita, pawifam nebuhtu.

Bet strihdam par scho domu sawadibu war
buht tilai sinisla, ne wis praktisla wehrte, ta-
deht ka tas gluschi weenalga, waj likumos no-
fazitá „zeturia“ leb „peenahkuma-dala“ teek ap-
rehkinata scha waj ta: abejadi isnahk weenlih-
dsigi; jo waj tilai weens mantneeks manto wi-
as mantas zetorto daku no sawas li-
umigas mantibas teesas — alasch isnahk
tilai zetorta daka no wifas mantas.

III. Mantofchans-teefibu saudefchana (Enterbung).

§ 11. Mantofchana-s-teſibū ſaudeſchana war
notift zur ſtaidru un gaifchu noſazijumu te-
ſtamentā, ka tam, las zur litumeem us man-
toſchanu aizinats, no tahs buhs iſſlehtam buht.
(Provins.-lit. art. 2013.)

§ 12. Tīkai tanis gabijumos, kur pebz pastabwoſcheem wiſpahrigeem likumeem mantos at stabhejam atlauts, fawam zaur likumeem aizintam mantneekam, lai tas nu notiktu yadaritu noseegumu waj zītu likumigu zehlonu debl (flat. tēpat, §§ 13, 14, 15 un 17), mantosamo teefu atraut, — tīkai tabdōs gadijumos Widzemes un Kursemes semneekem naw aifseegts, par wiſu fawu mantibū ziteem par labu nosazīt, kā likumi to atlauj. (Wiſ. semm. līl. § 1010, Kursem. līl. 134.)

§ 13. Likumigee zehloni, kuru labad afzendi sawus deßzendentus*) war ifflehḡt no mantoschanaś (salihds. § 12), ic ſchahdi:

- 1) kad deszendantii saweem afzendentieem (t. i. behrni wezakos re.) zaur waras-darbeem Lehrschees flaht;
 - 2) gitada gruhta apbehdinachana;
 - 3) kad deszendantii pret afzendentieem ar nodomu (tihschä prahktä; absichtlich) zehlufchi kriminal-prahwu, bes ween kad nosegums noderits pret Semestchwu waj pret walsti;
 - 4) pedalischanahs pee nogistetajeem un laundareem;
 - 5) kad deszendantii mehginauschi ko dariht pret afzendentiu dschwibu;
 - 6) kad dehls ar pamahti dschwwo neschkibstib;
 - 7) kad deszendantii afzendentius wiltigi denunzeerejufchi (melodami fuhdsejufchi), ja scheem beidhamajeem no tam iszelahs eewehrojams launums;
 - 8) kad dehls leedsahs, opzeetinato tehwu zaurewau galwoschanu atswabinaht, jebfchu winsch no pascha tehwa us tam tigis usaiginats;
 - 9) mehginajums, afzendentius aisslaweht pee testamenta taisishanas;
 - 10) kad deszendantii ka dalibneeki saweenojahs ar tahdeem, kas us wirwehm rahda kumedinus (Seiltänzer) waj ar snewhreem zihnahs (Thierlämpfer), ar skunstsjahntnekeem waj ar kahdu teatra israhditaju pulku, kas staigä apkahrt, ja wezakee us tam fawu attauschanu naw dewufchi;
 - 11) kad meita waj meitas meita (Enkelin) neschkibsti dschwwo;
 - 12) kad deszendantii fawus ahrprahrigos afzendentius atslabi ne-aploptus;

"Par deszendenži (Descendens) nosauz ar ūvesauz wahetu wiſu to aſinbrađeezibas libniju, kas eet us leju, un par deſzendeñtem (Descendenten) wiſus tos rabiūs, kas pec ſchibas libnijas peeder, kā p. p. bedrūs, behrūmu bibrūnu u. s. p.

Par a fžendenzi (Ascendenz) nosauz to asinšradneezjibas libiju, tas eet us augħju in par a fžendeneeem (Ascendente) tas zebbu tas we fakid tikkieni kriti k-żejt. tebku m-

Lai nu iš reišė, kad no veenaa wai otrs švihis raudne-
žibas-libnijas runā, nebūbu visi tai pederotiečiai rabi jave-
fauz pie i wahreia, iad meħs ari Latweesħan walora peciem
ħados fwejħos wahdus min luuħjam fha issafra jumtu iad
zeveħtot, lai julas nejellos.

